

- Zdecyduj i poinformuj o sposobie przekazywania informacji zwrotnych
- Zastanów się, czy i jak uczniowie mogą brać aktywny udział w procesie oceniania

3.3.4 Samoocena i ocena rówieśników

Hattie i Timperley (2007) oraz Sadler (2010) zauważają, jak ważne jest zaangażowanie uczniów w proces oceniania oraz to, by nabyli umiejętności oceniania. Samo dzielenie się wiedzą na temat oceniania z uczniami w klasach wspierających nie będzie sprzyjać umiejętnościom oceniania wśród uczniów. Uczniowie potrzebują stałego wsparcia i doświadczenia, aby poprawić swoją pracę. Uczniowie odnoszą wyraźne korzyści, gdy mają możliwość samooceny oraz wzajemnej oceny swojej pracy i pracy innych:

- Stają się odpowiedzialni za własną naukę
- Potrafią rozpoznać kolejne kroki w nauce
- Aktywnie uczestniczą w procesie uczenia się (partner)
- Stają się bardziej niezależni i zmotywowani.

Istnieją również wyraźne korzyści dla nauczycieli, które w istotny sposób przenoszą odpowiedzialność z nauczyciela na ucznia, a uczniowie są aktywnie zaangażowani jako partnerzy w procesie oceny. Wyznaczanie celów studenta jest jednak konieczne, aby zapewnić poprawę w nauce. Poniższy dokument przedstawia przykład metody samooceny. Studenci mają za zadanie ocenić swoją pracę indywidualnie, a dopiero gdy to zrobią, nauczyciel aktywnie włącza się w proces oceny.

Aby te strategie były skuteczne, ważne jest, by nauczyciel zapewnił studentom konstruktywną informację zwrotną.

Przykład: Samoocena eseju (model)

Kryterium	Samoocena	Ocena nauczyciela
Czy odniosłeś/aś każdy ze swoich argumentów do pytania zawartego w eseju?		
Czy podałeś/aś argumenty zarówno za, jak i przeciw: tezie zawartej w pytaniu oraz główne punkty lub wnioski, do których doszedłeś/doszłaś?		
Czy podałeś/aś wystarczającą ilość dowodów, przykładów i ilustracji dla każdego z twoich argumentów?		
Czy uszeregowałeś/aś argumenty za i przeciw i oceniłeś/aś je?		
Czy wyciągnąłeś/aś uzasadniony wniosek związany bezpośrednio z tematem eseju?		
Co należałoby poprawić w tym eseju?		
Jakie cele możesz wyznaczyć na następny eseju?		

Źródło: Na podstawie Petty (2009) Evidence- Based teaching. Wyd. drugie

Informacje przedstawione powyżej mogą i powinny być dostosowane w zależności od konkretnego zadania.

3.3.5 Stosowanie oceny ustnej

Oceny ustne są często określane jako oceny oparte na wynikach. Murchan i Shiel (2017) opisują ocenę opartą na wynikach jako ocenę zdolności ucznia do zastosowania wiedzy, umiejętności i rozumienia, zazwyczaj w autentycznych, rzeczywistych warunkach. Ocena ustna oferuje ważny i wiarygodny sposób oceny zdolności ucznia do prezentowania przekonujących argumentów na temat różnych punktów widzenia dotyczących kontrowersyjnych kwestii. Murchan i Shiel zalecają stosowanie odpowiedniego narzędzia punktacji (zob. Załącznik 2), aby zapewnić, że „odpowiednie aspekty pracy są oceniane (trafność) i że ocena jest zaznaczona w konsekwentny sposób (rzetelność)” (2017, s. 116).

3.3.6 Łączenie nauki - ocena strategii nauczania odpowiednich dla rozwijania dialogu, dyskusji i/lub debaty w klasie

W pkt. 2.2 (powyżej) znajduje się tabela podsumowująca dwanaście strategii nauczania. Na podstawie treści przedstawionych w tym punkcie, tabela ta została odtworzona wraz z kilkoma sugerowanymi metodami za pomocą których można je ocenić. Należy pamiętać, że sugerowane metody oceny nie są wyczerpujące i mają na celu wskazanie różnych strategii oceny. Inne strategie przedstawione w tym Przewodniku, takie jak testy podsumowujące, nie zostały wymienione, ale mogą również odgrywać ważną rolę.

Tabela 6: Ocena strategii nauczania odpowiednich dla rozwijania dialogu, dyskusji i/lub debaty w klasie

Strategia nauczania	Propozycje dotyczące oceny
Stolik na przyjęciu	Organizacja graficzna, np. diagramy Venna lub Fishbone (zob. Załącznik 4). Rubryka skoncentrowana na wcześniej zdefiniowanych zamiarach/kryteriach uczenia się. Studenci są proszeni o napisanie dziennika refleksyjnego, w którym skupiają się na tym, czego nauczyli się w trakcie ćwiczenia (ocenianego na podstawie zdefiniowanych wcześniej kryteriów sukcesu). Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.) Gorąco/Zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6).
Debata balonowa	Tworzenie mapy argumentów (zob. Załącznik 1). Rubryka skupiająca się na wcześniej zdefiniowanych zamiarach/kryteriach uczenia się. Ćwiczenie z podkładką (zob. Załącznik 5). Ciepło/zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6). Stwórz mapę umysłu, aby uchwycić różnorodność punktów widzenia. Stwórz jednostronicowe podsumowanie debaty.
Błyskawiczne randki	Organizacja graficzna, np. diagramy Venna (patrz Załącznik 4). Rubryka skoncentrowana na wcześniej zdefiniowanych zamiarach/kryteriach uczenia się. Ćwiczenie z podkładką (zob. Załącznik 5). Studenci są proszeni o napisanie dziennika refleksyjnego, w którym skupiają się na tym, czego nauczyli się w trakcie ćwiczenia (ocenianego na podstawie zdefiniowanych wcześniej kryteriów sukcesu). Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.)
Mecz bokserski	Organizacja graficzna, np. diagramy Venna (patrz Załącznik 4). Tworzenie mapy argumentów (zob. Załącznik 1).

	<p>Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.)</p> <p>Gorąco/Zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6).</p>
Stając się obrazem	<p>Ocena prezentacji (zob. Załącznik 2)</p> <p>Organizacja graficzna, np. diagramy Venna (patrz Załącznik 4).</p> <p>Studenci są proszeni o napisanie dziennika refleksyjnego, w którym skupiają się na tym, czego nauczyli się w trakcie ćwiczenia (ocenianego na podstawie zdefiniowanych wcześniej kryteriów sukcesu).</p>
Kuliste akwarium	<p>Organizacja graficzna, np. Fish Bowl (zob. Załącznik 4).</p> <p>Gorąco/Zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6).</p> <p>Stwórz mapę umysłu, aby uchwycić różnorodność punktów widzenia.</p> <p>Stwórz jednostronicowe podsumowanie debaty.</p> <p>Tworzenie mapy argumentów (zob. Załącznik 1).</p> <p>Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.)</p>
Cztery rogi	<p>Ćwiczenie z podkładką (zob. Załącznik 5).</p> <p>Studenci są proszeni o napisanie dziennika refleksyjnego, w którym skupiają się na tym, czego nauczyli się w trakcie ćwiczenia (ocenianego na podstawie zdefiniowanych wcześniej kryteriów sukcesu).</p> <p>Tworzenie mapy argumentów (zob. Załącznik 1).</p> <p>Rubryka skoncentrowana na wcześniej zdefiniowanych zamiarach/kryteriach uczenia się.</p> <p>Gorąco/Zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6).</p> <p>Stwórz jednostronicowe podsumowanie debaty.</p>
Cicha rozmowa podkładka	<p>Ćwiczenie z podkładką (zob. Załącznik 5).</p> <p>Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.)</p> <p>Stwórz mapę umysłu lub plakat, aby uchwycić różnorodność punktów widzenia.</p> <p>Organizacja graficzna, np. diagramy Venna (zob. Załącznik 4).</p>
Odgrywanie ról	<p>Rubryka skoncentrowana na wcześniej zdefiniowanych zamiarach/kryteriach uczenia się.</p> <p>Gorąco/Zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6).</p> <p>Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.)</p> <p>Strategia karty wyjścia (zob. Załącznik 7)</p>
Konsensus wszystkich stron	<p>Stwórz mapę umysłu, aby uchwycić różnorodność punktów widzenia.</p> <p>Stwórz plakat podsumowujący różnorodność punktów widzenia.</p> <p>Organizacja graficzna, np. diagramy Venna (zob. Załącznik 4).</p>
Debata skoncentrowana na rozwiązaniach	<p>Organizacja graficzna, np. diagramy Venna lub Fishbone (zob. Załącznik 4).</p> <p>Rubryka skoncentrowana na wcześniej zdefiniowanych zamiarach/kryteriach uczenia się.</p> <p>Studenci są proszeni o napisanie dziennika refleksyjnego, w którym skupiają się na tym, czego nauczyli się w trakcie ćwiczenia (ocenianego na podstawie zdefiniowanych wcześniej kryteriów sukcesu).</p> <p>Studenci są proszeni o przygotowanie pięciu trudnych pytań, które mogliby zadać osobom o odmiennym punkcie widzenia (zob. „schematy pytań” w pkt. 2.3.3.)</p>

	Gorąco/Zimno: Ocena wpływu perswazyjnego (zob. Załącznik 6).
Dialog na rzecz empatii	Stwórz mapę umysłu lub plakat, aby uchwycić różnorodność punktów widzenia. Organizacja graficzna, np. diagramy Venna (zob. Załącznik 4). Strategia karty wyjścia (zob. Załącznik 7)